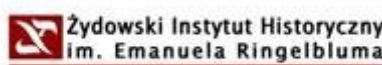

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4112,Konferencja-dla-nauczycieli-Rok-historii-najnowszej-w-edukacji-Jak-uczyc-o-komun.html>
04.03.2026, 06:36

Konferencja dla nauczycieli „Rok historii najnowszej w edukacji. Jak uczyć o komunizmie” – Warszawa, 4-5 grudnia 2009

04.12.2009

W dniach 4-5 grudnia 2009 r. w Centrum Edukacyjnym Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 21/25 miała miejsce konferencja edukacyjna dla nauczycieli pt.

Rok historii najnowszej w edukacji. Jak uczyć o komunizmie

Sesja zorganizowana została w ramach Roku historii najnowszej w edukacji przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie, Dom Spotkań z Historią (DSH), Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu (MCEAH), Muzeum Historii Żydów Polskich (MHŻP), Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń (WCIES) oraz Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma (ŻIH).

Konferencję prowadziła Wiesława Młynarczyk z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie, natomiast jej uroczystego otwarcia dokonali dyrektor Sekretariatu Prezesa IPN Dorota Koczwańska-Kalita i dyrektor Departamentu Komunikacji Społecznej MEN Jarosław Jankowski.

Następnie wszyscy organizatorzy kolejno prezentowali działania edukacyjne swoich instytucji w dziedzinie historii najnowszej.

Część merytoryczną spotkania rozpoczął prof. Andrzej Paczkowski wykładem wprowadzającym na temat genezy i historii ideologii systemu komunistycznego. Przypomniwał, że korzenie komunizmu sięgają połowy XIX wieku, kiedy ukazał się „Manifest komunistyczny” Karola Marksa i Fryderyka Engelsa. Stwierdził, że ideologia komunistyczna miała wiele cech uniwersalistycznych, jak równość i idea wspólnotowości, co spowodowało jej popularność. Kolejny prelegent, dr Piotr Kędziorek z Żydowskiego Instytutu Historycznego zaprezentował temat „Mit »żydokomuny« w kontekście przemian historycznych i ideologicznych XX wieku”. Mówił m.in. o konieczności wyjaśniania w procesie edukacji mitu „żydokomuny” i błędnie pojmowanej kwestii udziału Żydów w tworzeniu i czerpaniu profitów z komunizmu.

W dalszej części piątkowego spotkania uczestnicy wysłuchali m.in. wykładów prof. Paczkowskiego „Józef Światło”, Andrzeja Kacorzaka z Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, który zaprezentował temat „Oświęcim. Pamięć uwieczniona? Państwowe Muzeum Oświęcim - Brzezinka w latach 1947-1989”, dr Patryka Pleskota z warszawskiego Biura Edukacji Publicznej IPN - „Polska Jesień Ludów” oraz Arkadiusza Walczaka, dyrektora Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń - „Komunizm w filmie”.

Ostatnim punktem pierwszego dnia konferencji było spotkanie z Pawłem Kukizem, muzykiem rockowym. Odpowiadając na pytanie m.in. o powody swojego zainteresowania historią i zaangażowania w jej propagowanie wyjaśnił, że ukształtowany został przez dom rodzinny, w którym ważna była tradycja, oraz przez doświadczenia rodzinne (jednego dziadka zabili Rosjanie, drugiego Niemcy, natomiast ojciec jako dziecko trafił do Kazachstanu). „Człowiek musi wiedzieć, skąd jest. Ponadto im więcej dostaje możliwości medialnych, tym bardziej powinien mówić o sprawach, o których nie pamiętają władze, a często także nauczyciele” - powiedział.

Równie interesujące było spotkanie z dziennikarską i pisarką Teresą Torańską w drugim dniu konferencji. Powiedziała m.in. o motywacjach, jakimi kierowała się przy przeprowadzaniu wywiadów-rozmów z byłymi komunistycznymi decydentami i dygnitarzami, opublikowanych w książce „Oni” i innych publikacjach. „Chciałam wiedzieć, jak oni się czują, jak odbierają klęskę. Dzięki tym rozmowom zobaczyłam, co to jest zniewolenie umysłu, zrozumiałam, że najważniejsza jest wewnętrzna wolność” - wspominała. „Chciałam poznać ich racje. Szkieletem są fakty historyczne, ale historia to szukanie i pokazywanie różnych racji. Oni interesowali mnie psychologicznie. Chciałam dowiedzieć się, co powoduje, że człowiek ulega fałszom, propagandzie” - tłumaczyła.

Uczestnicy konferencji mogli również posłuchać wspomnień działacza opozycji demokratycznej w czasach PRL Zbigniewa Bujaka, którymi podzielił się w ramach wykładu „Od porozumienia sierpniowego do Okrągłego Stołu. Rzecz o istocie kultury „Solidarności”.

W następnej części sesji zostały przeprowadzone symultanicznie warsztaty dla nauczycieli. Uczestnicy podzieleni na 5 grup uczestniczyli we wszystkich zajęciach. Dr Joanna Nalewajko-Kulikow z Instytutu Historii PAN i Muzeum Historii Żydów Polskich poprowadziła warsztaty pt. „Wokół stereotypu »żydokomuny«”, Monika Koszyńska z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie - „Generał August Fiedorf »Nil« - mord w majestacie prawa”, dr Zofia Wójcicka z Muzeum Historii Żydów Polskich - „Auschwitz/Oświęcim - jedno miejsce, różne pamięci”, Jagna Kofta z Domu Spotkań z Historią - „Czerwiec '89 - dwadzieścia lat minęło”, natomiast Barbara Pamrów z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie - „Co kryją teczki IPN, czyli nomenklatura Służby Bezpieczeństwa”.

Uczestnicy dwudniowej sesji otrzymali bezpłatnie materiały edukacyjne oraz egzemplarze „Biuletynu IPN”.

Sesji towarzyszyła wystawa IPN „»Zwyczajny« resort. Ludzie i metody bezpieczeństwa”.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Dom **S**potkań z **H**istorią
instytucja kultury m.st. Warszawy